

Deel 1

I. Inleiding

1. Op grond van artikel 15 van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: de E-wet) kan de Minister van Economische Zaken een ontheffing verlenen van de plicht een netbeheerder aan te wijzen (hierna: de ontheffing). Deze ontheffing kan worden verleend aan een rechtspersoon die een recht van gebruik heeft van een net waarop een beperkt aantal natuurlijke personen of rechtspersonen is aangesloten. Eind 1998 en begin 1999 zijn 115 verzoeken tot ontheffing ingediend, waarvan 26 aanvragen zijn ingetrokken. De Minister heeft de directeur van de Dienst uitvoering en toezicht Elektriciteitswet (hierna: de directeur DTe) verzocht advies uit te brengen over deze aanvragen.
2. Dit advies bestaat uit drie delen. In het eerste deel beschrijft de gevolgde procedure, de beoordelingscriteria en de wijze waarop middels voorschriften de nettoegang op netten waarvoor een ontheffing is verleend kan worden aangestuurd. Het tweede deel bevat de voorschriften die aan de ontheffingen kunnen worden verbonden. Het derde deel bestaat uit de individuele beoordelingen van de aanvragen. Per aanvraag wordt beargumenteerd of en op basis van welk criterium een ontheffing kan worden verleend en welke voorschriften aan die ontheffing kunnen worden verbonden. Deze beoordelingen zijn op het verzoek van de Minister in de vorm van een conceptbesluiten gegoten.
3. In dit advies geeft de directeur DTe een beoordelingskader voor de toetsing van een ontheffingsaanvraag aan (alinea 9 tot en met 15). Daarnaast adviseert de directeur DTe de Minister over de voorschriften die naar zijn oordeel aan de ontheffing verbonden moeten worden (alinea 16 tot en met 31). Hierbij is gebruik gemaakt van het antwoord dat de Minister heeft gegeven op vragen van Tweede Kamer leden over het doel van de ontheffing en de daaraan te verbinden voorschriften.

II. Gevolgde procedure

4. Op 1 augustus 1998 is een aantal artikelen van de E-wet 1998 in werking getreden¹. Op grond van artikel 10 van de E-wet² dienen rechtspersonen die een recht van gebruik van een net hebben een netbeheerder aan te wijzen voor het beheer van dat net. Netten met een spanningsniveau van ten hoogste 0,4 kV en een jaargebruik van ten hoogste 0,1 GWh zijn vrijgesteld van de verplichting een netbeheerder aan te wijzen.

¹ Koninklijk Besluit van 2 juli 1998 (Stb. 428).

² Hier wordt bedoeld op de wetsartikelen die op 1 augustus 1998 in werking zijn gesteld. Deze artikelen zijn later na vaststelling van het wijzigingsvoorstel van de Elektriciteitswet 1998 in sommige gevallen gewijzigd en aangevuld.

Op grond van artikel 15 van de E-wet³ kan de minister een ontheffing verlenen van de verplichting een netbeheerder aan te wijzen aan rechtspersonen op wiens net een beperkt aantal afnemers is aangesloten. In het artikel 15 werd aangegeven dat bij algemene maatregel van bestuur nadere regels zouden worden gesteld met betrekking tot de criteria voor verlening van een ontheffing. Sinds de inwerkingtreding van artikel 15 konden echter wel ontheffingen worden aangevraagd. In plaats van in een algemene maatregel van bestuur zijn de criteria voor verlening van een ontheffing in juli 1999 middels aanvullende wetgeving in de E-wet zelf opgenomen.

5. Op 9 oktober 1998 heeft de Minister een beleidsregel in de Staatscourant geplaatst⁴ (hierna: de beleidsregel) waarin is aangegeven welke informatie bij een ontheffingsaanvraag moet worden verstrekt en op grond van welke criteria een ontheffing zal worden beoordeeld. De Minister heeft in deze beleidsregel aangegeven dat de directeur DTe hem zal adviseren bij het behandelen van deze aanvragen. De Minister heeft tevens aangegeven dat aanvragen voor een ontheffing om die reden bij de directeur DTe moeten worden ingediend.
Voor 24 oktober 1998 (12 weken na inwerkingtreding van artikel 10 van de E-wet) zijn een groot aantal ontheffingsverzoeken ingediend. De directeur DTe heeft de aanvragers die onvoldoende informatie hebben verstrekt om de aanvraag te kunnen beoordelen, verzocht hun aanvraag aan te vullen conform het gestelde in de beleidsregel. In de ontvangstbevestiging op de aanvraag is aangegeven dat deze informatie voor 1 februari 1999 diende te worden aangevuld. De periode waarin de aanvraag kon worden aangevuld, is verlengd tot 1 maart 1999. Per brief van 23 februari 1999 heeft de directeur DTe de aanvragers namens de Minister meegedeeld dat de behandeling van de ontheffingsaanvragen werd aangehouden totdat de criteria waarop deze aanvragen worden beoordeeld in aanvullende wetgeving zouden zijn vastgelegd. In deze brief is tevens aangegeven dat de Minister de aanvragers niet zou houden aan het gebod een netbeheerder aan te wijzen zolang hij niet op hun aanvraag had beslist.
6. Op 1 juli 1999 is de wijziging van artikel 15 in werking getreden⁵, waarin de criteria voor de beoordeling van ontheffingsaanvragen zijn opgenomen. Op 6 juli 1999 heeft de Minister de directeur DTe verzocht de behandeling van de ontheffingsaanvragen te hervatten vanaf de datum dat het voorstel tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 in het Staatsblad is geplaatst. De directeur DTe werd verzocht over zijn bevindingen te adviseren. De Minister heeft de directeur DTe verzocht binnen een redelijke termijn na plaatsing van de wijziging van de Elektriciteitswet 1998 in het Staatsblad het advies te verzenden. De directeur DTe heeft per brief van 15 juli 1999 op dit verzoek geantwoord dat er een samenhang is tussen de voorwaarden die hij conform artikel 26 van de E-wet (hierna: de technische voorwaarden) dient vast te stellen en de voorschriften die aan een ontheffing kunnen worden verbonden. De directeur DTe heeft gezien die samenhang besloten allereerst de voorstellen voor technische voorwaarden te

³ Hier wordt bedoeld op het artikel zoals dat op 1 augustus 1998 in werking is gesteld. Dit artikel is later na vaststelling van het wijzigingsvoorstel van de Elektriciteitswet 1998 gewijzigd.

⁴ Beleidsregel van de Minister van Economische Zaken met betrekking tot de ontheffing van de verplichting een netbeheerder aan te wijzen van 7 oktober 1998 (Stc. 193)

⁵ Koninklijk Besluit van 22 juni 1999 (Stb. 261)

beoordelen. In genoemde brief gaf hij aan daarna een aanvang te zullen maken met het advies aan de Minister dat hij voornemens was eind december 1999 aan de Minister te zullen uitbrengen.

7. De directeur DTe heeft de aanvragers van een ontheffing per brief van 15 juli 1999 bericht dat de behandeling van de aanvragen werd hervat. Die aanvragers die hun aanvraag niet hadden aangevuld met de informatie uit de beleidsregel is verzocht voor 1 september 1999 hun aanvraag aan te vullen. De informatie die moest worden verstrekt, is aangegeven in de bijlage bij de brief van 15 juli. De hoeveelheid informatie, waarom verzocht werd, is ingekort ten opzicht van de informatie uit de beleidsregel om daarmee invulling te geven aan de toezegging van de Minister in de Eerste Kamer te onderzoeken of de administratieve druk voor de aanvragers kon worden verzacht. Een deel van de aanvragen bleek na 1 september 1999 nog niet te zijn aangevuld. Deze aanvragers is per brief van 12 november 1999 nogmaals verzocht hun aanvraag aan te vullen voor 26 november 1999.
8. De directeur DTe heeft in lijn met de behandeling van de aanwijzigingen van de netbeheerders afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht op de voorbereiding van de beslissing over de ontheffingsaanvragen toegepast. Op 17 november 1999 zijn voor een periode van vier weken 66 aanvragen ter inzage gelegd.⁶ Het betrof aanvragen die voldoende informatie bevatten om de aanvraag te kunnen beoordelen. Op 23 december is een tweede tranche van 17 aanvragen voor een periode van vier weken ter inzage gelegd nadat alle aanvullende informatie was ontvangen.⁷ Zes aanvragen bevatten op die datum nog steeds onvoldoende informatie om inhoudelijk door de directeur DTe beoordeeld te kunnen worden. Op de datum van dit advies zijn inmiddels 4 van deze aanvragen aangevuld, de andere twee aanvragers hebben aanvulling op korte termijn toegezegd. De directeur DTe zal na terinzage legging van deze 6 aanvragen ook over deze aanvragen een advies uitbrengen aan de Minister.

De directeur DTe heeft sinds de inwerkingtreding van artikel 15 van de E-wet op 1 augustus 1998 115 ontheffingsaanvragen ontvangen. Van deze aanvragen zijn 26 aanvragen ingetrokken met als voornaamste reden dat de aanvrager niet over een net in de zin van de E-wet bleek te bezitten. Zes aanvragen zijn door de aanvrager niet tijdig aangevuld, waardoor geen advies over deze aanvragen kan worden uitgebracht. Over de overige 83 onderstaande aanvragen geeft de directeur DTe een advies. Deze aanvragen betreffen de volgende rechtspersonen, achter elke rechtspersoon is het zaaknummer vermeld waaronder de ontheffingsaanvraag in behandeling is genomen.

Academisch Ziekenhuis Maastricht	2805
Academisch Ziekenhuis Groningen	2505
Agri Centrum Eelde	2516
Air Products locatie Europoort	2211
Air Products locatie Pernis	2217
Air Products locatie Botlek Rotterdam	2216
Akzo Nobel	2602

⁶ Terinzagelegging Ontheffingsaanvragen ex artikel 15 Elektriciteitswet 1998 (Stb. 222, 17-11-1999)

⁷ Terinzagelegging Ontheffingsaanvragen ex artikel 15 Elektriciteitswet 1998 (Stb. 251, 28-12-99)

**advies ontheffing aanwijzen netbeheerder
00-003**

Aluminium Delfzijl BV	2510
Autoliv	2322
AVEBE locatie Foxhol	2507
AVEBE locatie Gasselternijveen	2511
AVEBE locatie Ter Apelkanaal	2506
Bavaria	2702
BC Components	2502
Beheermaatschappij Poeldijk	2248
Berghuizer papierfabriek NV	2603
Bloemenveiling Aalsmeer	2315
Bloemenveiling Flora	2247
Bloemenveiling Holland	2223
Cargill BV Fruit Juice Division	2317
Cargill BV Malt Division	2801
De Vitrite Fabriek – technische bedrijven	2903
Degussa Electronic Materials B.V.	2712
DESCO CV	2239
Dobbestroom vof	2509
Dow Benelux N.V.	2902
DSM Minera	2403
DSM Andeno Venlo	2802
DSM High Performance Fibers	2810
DSM Resins International BV	2236
DSM Special Products Rotterdam	2224
DSM Services	2806
Elf Atochem	2230
ENCI Maastricht	2809
ENECAL Energie v.o.f.	2245
ESSO Nederland BV	2221
EUROGEN c.v.	2246
Europe Combined Terminals BV (ECT)	2222
Exxon Chemical Holland inc.	2233
Gevudo afvalverwerking	2232
Gist-brocades	2225
Givaudan Roure	2604
Hoogovens Staal	2310
Hunzestroom vof	2508
Hydro Agri Rotterdam	2213
Hydro Agri Sluiskil	2901
ICI Holland BV	2212
Kappa Attica	2515
Koopmans meel BV	2504

Kwekerij Mostert Nieuwerkerk B.V.	2234
Maasvlakte Olie Terminal	2226
MCL Ziekenhuis	2513
Netherlands Car BV	2808
Nederland Omroepproductie Bedrijf NV	2332
Nedstaal BV	2215
Nerefco locatie Pernis	2219
Nerefco locatie Europort	2218
NS Railinfrabeheer	2404
Overspecht B.V.	2701
Philips Components Roermond	2807
Philips Components Sittard BV	2884
Philips Research	2710
Philips Vastgoed Beheer en Diensten	2711
Plukon Poultry	2704
Polynorm Holland BV	2601
Refaja Ziekenhuis	2514
Roompot – Recreatie Beheer b.v.	2904
SCA Packaging De Hoop	2606
Schiphol	2323
Schoonmansmolen Centrale Eerbeek	2607
Sensus	2706
Servo Delden BV	2512
Shell Nederland Raffinaderij BV / Chemie BV	2238
Solvay Pharmaceuticals Amsterdam	2319
Solvay Pharmaceuticals Weesp	2316
St. Antonius Ziekenhuis	2402
Technische Universiteit Eindhoven	2707
United Biscuits	2321
Universiteit Utrecht	2405
Univest	2605
Vrije Universiteit Amsterdam - VU Ziekenhuis	2325
Wavin Nederland	2501
White CP Nederland B.V. – Schmalbach-Lubeca	2608

III. Beoordelingswijze en beoordelingscriteria

9. De directeur DTe adviseert de Minister bij het beoordelen van individuele ontheffingsaanvragen onderstaand beoordelingskader te volgen, dat is opgesteld op basis van de eerste twee leden van artikel 15 en de toelichting die daarop in de wetsgeschiedenis wordt gegeven. Een aanvraag moet achtereenvolgens worden getoetst aan de volgende criteria:

- heeft de aanvraag betrekking op een net;
- valt dit net niet onder de bagatel bepaling van artikel 15 lid 1;
- is slechts een beperkt aantal afnemers op het net van de aanvrager aangesloten en
- wordt voldaan aan een van de vier criteria uit artikel 15 lid 2.

Toetsing netdefinitie

10. Alvorens kan worden bepaald of een ontheffingsaanvraag kan worden gehonoreerd, moet worden vastgesteld of de aanvrager het recht van gebruik heeft van een net zoals gedefinieerd in de E-wet. Uit de wetsgeschiedenis volgt dat alleen sprake is van een net indien andere natuurlijke personen of rechtspersonen dan de aanvrager verbonden zijn aan het net van de aanvrager en een meetinrichting is geplaatst tussen deze rechtspersonen en het net.⁸

Toetsing bagatelbepaling

11. Vervolgens dient te worden vastgesteld of het net in de zin van de E-wet niet onder de bagatelbepaling van artikel 15 lid 1 valt. In deze bepaling wordt aangegeven dat er geen netbeheerder hoeft te worden aangewezen voor een net met een spanningsniveau van ten hoogste 0,4 kV en een verbruik van ten hoogste 0,1 GWh per jaar, waarvan een ander dan een leverancier of een netbeheerder een recht van gebruik heeft.

Toetsing criteria artikel 15 lid 2

12. Als laatste dient het net in de zin van de E-wet, dat niet onder de bagatelbepaling valt, te worden getoetst aan de criteria genoemd in artikel 15 lid 2. Een ontheffing kan alleen worden verleend aan een aanvrager die over een net beschikt waarop een beperkt aantal afnemers is aangesloten. Daarnaast dient het net van de aanvrager aan een van de vier in artikel 15 lid 2 genoemde criteria te voldoen.

beperkt aantal afnemers

13. Om in aanmerking te komen voor een ontheffing moet de aanvrager beschikken over een net waarop behalve de aanvrager een beperkt aantal andere natuurlijke personen of rechtspersonen is aangesloten. De aanvrager zelf dient een rechtspersoon te zijn. In de wetsgeschiedenis wordt aangegeven dat er geen scherpe getalsgrens valt te geven om te bepalen of aan een net een beperkt aantal afnemers is verbonden.⁹ Onder een net met een beperkt aantal afnemers kunnen in ieder geval geen netten worden verstaan die bestemd zijn voor de openbare elektriciteitsvoorziening. Een net waaraan afnemers zijn verbonden die van de openbare elektriciteitsvoorziening door vergunninghouders gebruik maken is niet als een net waarop een beperkt aantal afnemers is aangesloten, aan te merken. Op zo'n net kan in principe een onbeperkt aantal afnemers zijn of worden aangesloten, zodat geen ontheffing kan worden verleend¹⁰.

⁸ Tweede Kamer, vergaderjaar 1998-1999, 26 303, nr. 7

⁹ Tweede Kamer, vergaderjaar 1997-1998, 25 621, nr. 3

¹⁰ Tweede Kamer, vergaderjaar 1997-1998, 25 621, nr. 7

14. Het net van de aanvrager dient daarnaast aan één van de onderstaande criteria te voldoen. De toelichting per criterium is gebaseerd op de toelichting die de Minister in antwoord op kamervragen op deze criteria heeft gegeven¹¹.

a. het net is bestemd om de aanvrager te voorzien van elektriciteit dan wel om het centrale bedrijfsproces van de aanvrager te ondersteunen

Dit criterium geeft aan dat het net is aangelegd om een bedrijf in het kader van zijn bedrijfsproces van elektriciteit te voorzien. Daarbij is een situatie ontstaan waarin naast de aanvrager ook andere rechtspersonen zijn aangesloten op het net van de aanvrager. De aansturing van de elektriciteitsvoorziening op zo'n bedrijventerrein is dusdanig geïntegreerd met de processen die op dat terrein plaatsvinden dat het niet wenselijk is om voor het netbeheer een aparte netbeheerder aan te wijzen. In de wetsgeschiedenis wordt aangegeven dat aan netten van de procesindustrie op grond van dit criterium een ontheffing kan worden verleend. Het aanwijzen van een onafhankelijke netbeheerder bemoeilijkt het geïntegreerd aansturen van bedrijfsproces en elektriciteitsvoorziening zodat het de voorkeur verdient in een dergelijk geval een ontheffing te verlenen van de verplichting een netbeheerder aan te wijzen.¹²

b. het net is bestemd om een aantal samenwerkende rechtspersonen te voorzien van elektriciteit en de samenwerking van deze rechtspersonen een betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functionerende energiehuishouding in hun vestigingen ten doel heeft

Dit criterium kan worden toegepast in situaties waarin het elektriciteitsnet onderdeel uitmaakt van een geïntegreerd stelsel van energie-infrastructuren, waarbinnen energiegebruikers en -producenten onderling energie uitwisselen. Energiebesparings- en milieuhygiënische doelstellingen liggen ten grondslag aan de oprichting van zo'n stelsel. De deelnemers aan het stelsel hebben onderlinge afspraken gemaakt over de opwekking, inkoop en uitwisseling van energie. Het aanwijzen van een onafhankelijke netbeheerder bemoeilijkt het geïntegreerd aansturen van dit stelsel zodat het de voorkeur verdient in een dergelijk geval een ontheffing te verlenen van de verplichting een netbeheerder aan te wijzen.

c. ten aanzien van het net kwaliteitseisen van toepassing zijn die in betekende mate afwijken van de voorwaarden die de directeur DTe op grond van artikel 26 e van de E-wet heeft vastgesteld

Dit criterium heeft betrekking op de technische kenmerken van het net, die op essentiële punten afwijken van de kenmerken van netten van netbeheerders. Deze kenmerken hangen samen met de processen die op het terrein van de aanvrager plaatsvinden. Het aanstellen van een netbeheerder heeft tot gevolg dat het net en de daaraan verbonden processen moeten worden aangepast om te voldoen aan de technische voorwaarden, die voor netten van netbeheerders gelden. Het aanwijzen van een onafhankelijke netbeheerder vereist dat het net wordt aangepast aan de voorwaarden die voor netbeheerders gelden zodat het de voorkeur verdient in een dergelijk geval een ontheffing te verlenen van de verplichting een netbeheerder aan te wijzen.

¹¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 1998-1999, 26 303, nr. 7

¹² Eerste Kamer, vergaderjaar 1997-1998, 25 621, nr. 270f

d. de aanvrager geen netbeheerder is en niet in een groepsmaatschappij met een netbeheerder verbonden is en de aanvrager:

- een overeenkomst zal sluiten met de netbeheerder van het net waarop zijn net is aangesloten om te waarborgen dat de uitvoering van de taken van die netbeheerder niet wordt belemmerd
- degene die daarom verzoekt zal voorzien van een aansluiting op het net van de aanvrager dan wel een aanbod zal doen om met gebruikmaking van het desbetreffende net ten behoeve van de verzoeker transport van elektriciteit uit te voeren met inachtneming van redelijke tarieven en voorwaarden

Dit criterium verbindt het verkrijgen van een ontheffing met voorschriften die daaraan kunnen worden verbonden. Dit criterium geeft de Minister de mogelijkheid om voor aanvragers die een net beheren dat geen bijzondere kenmerken heeft, toch een ontheffing te verlenen. De aanvrager dient daartoe een overeenkomst te sluiten met de netbeheerder op wiens net hij is aangesloten. In zo'n overeenkomst worden bijvoorbeeld de kwaliteitscriteria waaraan het net voldoet op het aansluitpunt tussen beide netten vastgelegd. In praktijk zijn in de aansluitovereenkomst tussen de aanvrager van de ontheffing en de netbeheerder op wiens net hij is aangesloten vaak al dit soort afspraken vastgelegd. Daarnaast dient de aanvrager te verklaren dat hij andere rechtspersonen op zijn net zal aansluiten en transport voor aangeslotenen zal uitvoeren tegen redelijke voorwaarden en tarieven. Netbeheerders of onderdelen die in een groepsmaatschappij met een netbeheerder zijn verbonden kunnen op basis van dit criterium geen ontheffing krijgen.

volgorde toetsing aan ontheffingcriteria artikel 15 lid 2

15. Bij de toepassing van bovenstaande criteria wordt de aanvraag eerst getoetst aan criterium a, vervolgens aan criterium c, daarna aan criterium b en als laatste aan criterium d. Voor deze volgorde is gekozen omdat de voorschriften die aan een ontheffing worden verbonden afhankelijk zijn van het criterium op basis waarvan de ontheffing is verleend en volgens de gehanteerde volgorde in toenemende mate de reguliere eisen aan netten van netbeheerders benaderen (voor uitleg zie voorschriften).

IV. Voorschriften en aanverwante onderwerpen

16. Aan een ontheffing kunnen op basis van artikel 15 lid 3 voorschriften worden verbonden. De directeur DTe doet hieronder een voorstel voor een aantal voorschriften die invulling geven aan het gestelde in de toelichting op artikel 15 lid 3 en de uitspraken over deze voorschriften door de Minister. Het betreft daarbij een aantal voorschriften die aan alle ontheffingen kunnen worden verbonden en een aantal voorschriften die afhankelijk van het criterium op basis waarvan de ontheffing wordt verleend, kunnen worden opgelegd.
17. De Minister heeft aangegeven dat de inhoud van de voorschriften die aan de ontheffing worden verbonden, gerelateerd zijn aan de taken die een netbeheerder uitvoert en de tarieven en andere voorwaarden die hij daarbij hanteert. De voorschriften hebben tot doel ook op netten waarvoor een ontheffing is verleend, marktwerking te ontwikkelen.¹³ Deze voorschriften kunnen betrekking hebben op

¹³ Tweede Kamer, vergaderjaar 1998-1999, 26303, nr. 3

het transporteren van elektriciteit voor afnemers die op het net van de aanvrager zijn aangesloten.¹⁴ Het is daarbij niet de bedoeling van de Minister geweest dat deze voorschriften in zijn geheel overeenkomen met de tarieven en technische voorwaarden die voor netten van netbeheerders gelden.¹⁵

18. Gezien het bovenstaande is de directeur DTe is van mening dat de voorschriften die aan een ontheffing kunnen worden verbonden tot doel hebben te garanderen dat ook aangeslotenen op netten waarvoor een ontheffing is verleend de gelegenheid hebben zelf hun elektriciteitsleverancier of -afnemer te kiezen. De ontheffinghouder (diegene aan wie een ontheffing is verleend) dient deze derden toegang tot zijn net te verschaffen. Daarvoor moeten afspraken gemaakt worden over de nettarieven en de condities waarop gebruik gemaakt mag worden van het net.

Voorschriften voor alle ontheffingen

19. De directeur DTe adviseert onderstaande voorschriften aan alle ontheffingen te verbinden. De voorschriften hebben betrekking op een aantal procedurele zaken, de aansluiting op het net van de ontheffinghouder en de onderhandelingen over de tarieven en condities die gelden bij het gebruik van het net van de ontheffinghouder.

aansluiting

20. De ontheffinghouder dient op verzoek van een ieder die zich vestigt in het gebied waarin hij een net beheert, een aanbieding te doen voor een aansluiting op zijn net. Op basis van dit aanbod van de ontheffinghouder kan onderhandeld worden over de aansluitkosten en -condities. De directeur DTe adviseert een daartoe strekkend voorschrift aan de ontheffing te verbinden. De ontheffinghouder wordt niet verplicht een aansluiting te geven omdat deze plicht bij de netbeheerders ligt. Diegene die zich vestigt op een terrein waarop een net ligt waarvoor een ontheffing is verleend, heeft altijd de mogelijkheid een aansluiting te vragen op het net van een netbeheerder. Een netbeheerder is conform artikel 23 van de E-wet verplicht een ieder die hem daarom verzoekt te voorzien van een aansluiting op het door hem beheerde net.

melden wijzigingen

21. Wijzigingen die zich voordoen binnen het gebied waarvoor de ontheffing is verleend, dienen door de ontheffinghouder zelf te worden bijgehouden. In het geval dat zich een geschil voordoet tussen de ontheffinghouder en een aangeslotene, dient de actuele situatie evenwel duidelijk te zijn zodat de ontheffinghouder een beschrijving van de situatie op zijn net aan de Minister kan geven. De directeur DTe adviseert een daartoe strekkend voorschrift aan de ontheffing te verbinden.
22. Bij verkoop van het elektriciteitsnet waarvoor een ontheffing is verleend kan de ontheffing in andere handen overgaan. In lijn met het gestelde in artikel 12 lid 2 van de Elektriciteitswet dient de ontheffinghouder jaarlijks wijzigingen in zijn naam en adres aan de Minister te melden. De directeur DTe adviseert een daartoe strekkend voorschrift aan de ontheffing te verbinden.

¹⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 1997-1998, 25 621, nr. 7

¹⁵ Tweede Kamer, vergaderjaar 1997-1998, 25 621, nr. 64

23. Het gebied waarvoor een ontheffing wordt verleend, dient te worden vastgelegd. Uitsluitend in dat gebied heeft de ontheffinghouder de rechten en plichten die aan zijn ontheffing zijn verbonden. De ontheffing wordt immers verleend voor het net dat in eigendom is van de aanvrager of waarvan hij een recht van gebruik heeft, in het gebied dat hij in zijn aanvraag heeft aangegeven. Indien de aanvrager zijn net uitbreidt buiten het gebied dat in de ontheffing staat aangegeven dient de ontheffinghouder een nieuwe ontheffing aan te vragen.

tarieven voor gebruik van het net op basis van onderhandelingen

24. Aan de ontheffing dient naar het oordeel van de directeur DTe het voorschrift te worden verbonden dat de tarieven voor het gebruik van het net op basis van onderhandelingen tussen de ontheffinghouder en de aangeslotenen moeten worden bepaald. De directeur DTe adviseert een vorm van onderhandelbare toegang over tarieven omdat deze vorm van toegang het best aansluit bij het doel van de ontheffingsmogelijkheid. Gezien de grote verschillen tussen de situaties die zich op de netten van de aanvragers voordoen is het niet doenlijk één tarief voor die netten vast te stellen. De ontheffingsmogelijkheid is immers in de E-wet opgenomen om een uitzondering te maken voor netten waarvoor het aanwijzen van een netbeheerder een onevenredig zware belasting vormt. Uit de wetsgeschiedenis komt naar voren dat het op dezelfde wijze vaststellen van tarieven voor netten waarvoor een ontheffing is verleend, als dat voor netbeheerders gebeurt, niet wenselijk is. Daarnaast zou regulering van tarieven voor ontheffinghouders een aanzienlijke werklast voor de DTe met zich meebrengen. De ontheffinghouder dient derhalve te onderhandelen over het transport van elektriciteit en de voor dat transport noodzakelijke diensten. Bij het formuleren van de voorschriften waarin onderhandelbare toegang is vastgelegd, zijn de bepalingen daarover in de ontwerp gaswet als uitgangspunt genomen.¹⁶ De ontheffinghouder dient daartoe een voorstel te doen voor de tarieven voor gebruik van het door hem beheerde elektriciteitsnet, indien één van de aangeslotenen of diegene die op zijn net wil worden aangesloten hem daarom verzoekt. Dit voorstel dient onderscheiden te worden naar de drie in de E-wet genoemde tarieven: aansluittarief, systeemtarief en transporttarief. De directeur DTe adviseert een daartoe strekkend voorschrift aan de ontheffing te verbinden.
25. Conform het gestelde in het voorstel voor een gaswet acht de directeur DTe het wenselijk aangeslotenen of toekomstige aangeslotenen op netten waarvoor een ontheffing is verleend zekerheid te geven over de termijnen waarbinnen de onderhandelingen kunnen worden afgerond¹⁷. De ontheffinghouder dient daartoe bij aanvang van het onderhandelingproces aan zijn onderhandelingspartners aan te geven binnen welke termijn de onderhandelingen moeten zijn afgerond. Indien de ontheffinghouder en de aangeslotenen op basis van eerlijk en in goed vertrouwen gevoerde onderhandelingen niet tot overeenstemming kunnen komen over de transportvoorwaarden of tarieven, zal de ontheffinghouder het transport niet behoeven te verzorgen. De directeur DTe adviseert een daartoe strekkend voorschrift aan de ontheffing te verbinden.

¹⁶ Regels omtrent het transport en de levering van gas (Gaswet)

¹⁷ Nota van wijziging (gaswet), 01-12-1999

Voorschriften per type ontheffing

26. Voorschriften die betrekking hebben op de condities die gelden bij het verkrijgen van een aansluiting op het net van een ontheffinghouder en het gebruik maken van dat net zijn afhankelijk van het criterium op basis waarvan een ontheffing is verleend. De directeur DTe adviseert bij de ontheffingen die worden verleend op basis van de criteria a of c om de ontheffinghouder en zijn (potentiële) aangeslotenen te laten onderhandelen over deze condities. Voor netten waarvoor een ontheffing wordt verleend op basis van de criteria b of d worden delen van de technische voorwaarden van toepassing verklaard.

de technische voorwaarden

27. De Minister heeft aangegeven dat de technische voorwaarden die voor netten van netbeheerders gelden niet in zijn geheel van toepassing moeten worden verklaard op het netten, waarvoor een ontheffing is verleend. Bij het opstellen van voorschriften die aan een ontheffing worden verbonden moet derhalve recht worden gedaan aan de bijzondere omstandigheden die zich op dat net voordoen.¹⁸ De eisen die vanuit de technische voorwaarden aan netten van ontheffinghouders worden gesteld, geven al enkele zekerheden voor de aangeslotenen op deze netten. Voor installaties en productie-eenheden die op het net van de ontheffinghouder zijn aangesloten gelden op een aantal punten dezelfde voorwaarden als voor op netten van netbeheerders aangesloten productie-eenheden en installaties. Aangeslotenen op het net van de ontheffinghouder die een installatie of productie-eenheid beheren moeten aan deze voorwaarden voldoen en de ontheffinghouder moet er zorg voor dragen dat dat mogelijk is. De directeur DTe adviseert om aan ontheffingen die op basis van criterium a of c worden verleend geen generieke voorschriften te verbinden met betrekking tot de technische voorwaarden. Deze ontheffingen worden immers verleend aan netten waar zich op technisch vlak een bijzondere situatie voordoet. Er zijn andere kwaliteitskenmerken van toepassing op het net of er is een sterke verwevenheid tussen de processen die aan het net van de ontheffinghouder verbonden zijn en zijn net. Bij een ontheffing die wordt verleend op basis van criterium a moeten afspraken over de technische voorwaarden in de onderhandelingen over nettoegang worden meegenomen. Bij een ontheffing verleend op basis van criterium c geldt dezelfde verplichting, waarbij de netkwaliteit in ieder geval onderdeel uitmaakt van die onderhandelingen. De directeur DTe adviseert om aan ontheffingen die op basis van de criteria b of d worden verleend het voorschrift te verbinden dat de technische voorwaarden van toepassing zijn op het net van de ontheffinghouder. Daarbij gelden voor de ontheffinghouder dezelfde technische voorwaarden als voor een netbeheerder gelden. De passages in de technische voorwaarden, die de taken van de landelijk netbeheerder beschrijven zijn uiteraard niet van toepassing. Een ontheffinghouder waaraan een ontheffing is verleend op basis van criterium b mag in individuele gevallen afwijken van de technische voorwaarden op voorwaarde dat de aangeslotene of potentiële aangeslotene op zijn net daarmee akkoord gaat. Bij een ontheffing verleend op basis van criterium d acht de directeur DTe het niet wenselijk de mogelijkheid te bieden om van de technische voorwaarden af te wijken. Het opleggen van de technische voorwaarden creëert rechten en plichten voor de aangeslotenen op het net van de ontheffinghouder. In de Netcode, die deel uitmaakt van de technische voorwaarden, is vastgelegd in welke vorm transport wordt aangeboden en met welke kwaliteitskenmerken (hoofdstuk 3 Netcode). Ook

¹⁸ Tweede Kamer, vergaderjaar 1997-1998, 25 621, nr. 64

de in de Meetcode, die deel uitmaakt van de technische voorwaarden, vastgelegde voorwaarden voor de meter en het verzamelen en verwerken van meetgegevens zijn in deze gevallen van toepassing.

Voorschriften voor ontheffingen op basis van criterium a

28. De directeur DTe adviseert om aan ontheffingen die op basis van criterium a worden verleend, geen nadere voorschriften te verbinden dan het voorschrijven van onderhandelingen over nettoegang. De sterke economische relaties tussen de ontheffinghouder en de aangeslotenen bieden zijns inziens voldoende waarborgen voor goede onderhandelingen. De terreinen waarop netten liggen die aan criterium a voldoen, worden gekenmerkt door de aanwezigheid van een bedrijfsproces waaraan alle andere processen die op dat terrein plaatsvinden gerelateerd zijn. Tussen de verschillende aangeslotenen en de ontheffinghouder bestaan er in een groot aantal gevallen organisatorische, historische of juridische relaties. De directeur DTe is van mening dat deze onderlinge verwevenheid een goede basis vormt voor onderhandelingen. De directeur DTe adviseert een voorschrift aan de ontheffing te verbinden betreffende de onderhandelingen over de condities waarop gebruik gemaakt kan worden van het net van de ontheffinghouder.

Voorschriften voor ontheffingen op basis criterium c

29. De directeur DTe adviseert om aan ontheffingen die op basis van criterium c zijn verleend een voorschrift te verbinden dat onderhandelingen over de condities die gelden bij nettoegang voorschrijft waarbij specifieke aandacht moet worden besteed aan de kwaliteitscriteria waaraan het net van de ontheffinghouder op het aansluitpunt met de aangeslotenen moet voldoen. Door de afwijkende kwaliteitskenmerken van het net zou het opleggen van de technische voorwaarden een onevenredig zware belasting voor de ontheffinghouder zijn. Het is wel van belang dat de aangeslotenen en de ontheffinghouder goede afspraken maken over de netkwaliteit die de aangeslotenen mag verwachten. De directeur DTe adviseert een daartoe strekkend voorschrift aan de ontheffing te verbinden.

Voorschriften voor ontheffingen op basis criterium b

30. De directeur DTe adviseert om een voorschrift aan ontheffingen die op basis van criterium b zijn verleend te verbinden waarin staat dat het net van de ontheffinghouder aan de technische voorwaarden dient te voldoen. De ontheffinghouder kan verzoeken af te wijken van delen van deze voorwaarden, indien hij hierover overeenstemming met de aangeslotene heeft bereikt. Het voorschrift dat aan dit type ontheffingen wordt verbonden, lijkt in vergelijking met bovenstaande voorschriften meer op de technische voorwaarden die voor netten van netbeheerders gelden omdat de rol van deze ontheffinghouder al dicht bij die van een netbeheerder ligt. De directeur DTe adviseert een voorschrift aan de ontheffing te verbinden betreffende de onderhandelingen over de condities waarop gebruik gemaakt kan worden van het net van de ontheffinghouder, waarbij kwaliteitsaspecten deel uit maken van deze onderhandelingen.

Voorschriften voor ontheffingen op basis criterium d

31. De directeur DTe adviseert om een voorschrift aan ontheffingen die op basis van criterium d zijn verleend te verbinden waarin staat dat het net van de ontheffinghouder aan de technische voorwaarden dient te voldoen. Dit voorschrift ligt in vergelijking met bovenstaande voorschriften het dichtst bij de

technische voorwaarden die voor netten van netbeheerders gelden omdat de uitgangssituatie op deze netten het meest overeenkomt met de situatie op het net van een netbeheerder. De directeur DTe adviseert een voorschrift aan de ontheffing te verbinden, betreffende het van toepassing verklaren van de technische voorwaarden voor het net van de ontheffinghouder.

V. Afstemming tussen netbeheerders en ontheffinghouders

32. De directeur DTe adviseert geen nadere voorschriften op te nemen om de relatie tussen de netbeheerder en de ontheffinghouder vorm te geven. Het is van belang dat het net van de ontheffinghouder op goede wijze is aangesloten op het net van de netbeheerder in het omliggende gebied, zodat geen storingen ontstaan door toedoen van het net van de ontheffinghouder.¹⁹ In de technische voorwaarden zijn echter al voldoende waarborgen opgenomen om deze verstoringen te voorkomen.
33. In de technische voorwaarden zijn twee sets van voorwaarden te onderscheiden die van toepassing zijn op netten waarvoor een ontheffing is verleend. De eerste set bestaat uit voorwaarden voor alle aangeslotenen op netten van netbeheerders. Deze voorwaarden gelden ook voor de aansluiting tussen een net waarvoor een ontheffing is verleend en het net van een netbeheerder. In dit deel van de voorwaarden zijn onder andere afspraken over de omgeving van de aansluiting, de beveiliging en de bedrijfsvoering vastgelegd.
- De tweede set bestaat uit aanvullende voorwaarden voor netten waarvoor een ontheffing is verleend. Deze voorwaarden bepalen dat productie-eenheden voor elektriciteit die op een net waarvoor een ontheffing is verleend zijn aangesloten aan dezelfde voorwaarden moeten voldoen als productie-eenheden die rechtstreeks op het net van de netbeheerder zijn aangesloten. Een uitzondering wordt gemaakt voor productie-eenheden die op laagspanning zijn aangesloten terwijl het net van de ontheffinghouder op hoogspanningsniveau (meer dan 1000 V) aan het net van de netbeheerder is gekoppeld. In deze situatie bevindt zich een transformatiestap tussen de aansluiting met het net van de netbeheerder en de aansluiting van de productie-eenheid. Deze transformatiestap biedt voldoende bescherming voor de netbeheerder tegen eventuele netvervuiling door de productie-eenheid. In deze situatie worden er daarom in de technische voorwaarden aan de productie-eenheid geen nadere eisen gesteld. Ook installaties die aan het net van een ontheffinghouder zijn verbonden dienen aan een aantal voorwaarden te voldoen waaraan installaties, die op netten van netbeheerders zijn aangesloten moeten voldoen. Voor netten waarvoor een ontheffing is verleend die zijn aangesloten op het net van een netbeheerder op een spanningsniveau van meer dan 1000 V, gelden naast bovenstaande specifieke voorwaarden nog een aantal extra voorwaarden. Dit zijn voorwaarden die tussen netbeheerders onderling gelden, betreffende wederzijds te overleggen documenten, toegang tot elkaars terrein, metingen ten behoeve van blindvermogen, bedrijfsmetingen en beveiliging en spannings- en blindvermogenshuishouding. Daarnaast zijn twee bepalingen opgenomen die betrekking hebben op de programmaverantwoordelijkheid. Indien één van de aangeslotenen op het net van de ontheffinghouder zijn programmaverantwoordelijkheid bij een andere partij dan de ontheffinghouder heeft ondergebracht,

¹⁹ Eerste Kamer, vergaderjaar 1998-1999, 26 303, nr. 225c

moet op zijn aansluiting een comptabele meting kunnen plaatsvinden. Een netbeheerder dient de datacollectie bij deze afnemer te verzorgen.

VI. Samenvatting en Conclusies

34. De directeur DTe heeft sinds de inwerkingtreding van artikel 15 van de E-wet op 1 augustus 1998 115 ontheffingsaanvragen ontvangen. Van deze aanvragen zijn 26 aanvragen ingetrokken met als voornaamste reden dat de aanvrager niet over een net in de zin van de E-wet bleek te bezitten. Zes aanvragen zijn door de aanvrager niet tijdig aangevuld, waardoor geen advies over deze aanvragen kan worden uitgebracht. Op de overige 83 aanvragen heeft de directeur DTe het in dit advies genoemde beoordelingskader toegepast. Hij adviseert om aan 73 aanvragers een ontheffing te verlenen. Voor 10 aanvragers adviseert de directeur DTe geen ontheffing te verlenen omdat de aanvrager niet beschikt over een net in de zin van de Elektriciteitswet 1998.
35. De directeur DTe adviseert de Minister om op basis van artikel 15, tweede lid, onder a, van de Elektriciteitswet 1998 een ontheffing te verlenen aan onderstaande 62 aanvragers. De directeur DTe adviseert de Minister om aan deze ontheffingen de voorschriften conform model A toe te voegen.

Academisch Ziekenhuis Maastricht	2805
Academisch Ziekenhuis Groningen	2505
Agri Centrum Eelde	2516
Air Products locatie Europoort	2211
Air Products locatie Pernis	2216
Akzo Nobel	2602
Aluminium Delfzijl	2510
Autoliv	2322
Bavaria	2702
BC Components	2502
Beheermaatschappij Poeldijk	2248
Bloemenveiling Aalsmeer	2315
Bloemenveiling Flora	2247
Bloemenveiling Holland	2223
Degussa.	2712
DESCO	2239
Dow Benelux N.V.	2902
DSM Minera	2403
DSM Resins International BV	2236
DSM Services	2806
DSM Special Products Rotterdam	2224
Elf Atochem Rotterdam	2230
ENECAL Energie v.o.f.	2245
ESSO Nederland BV	2221

**advies ontheffing aanwijzen netbeheerder
00-003**

EUROGEN c.v.	2246
Europe Combined Terminals BV (ECT)	2222
Exxon Chemical Holland inc.	2233
Gevudo afvalverwerking	2232
Gist Brocades	2225
Givaudan Roure	2604
Hoogovens Staal	2310
Hydro Agri Rotterdam	2213
Hydro Agri Sluiskil	2901
ICI Holland BV	2212
Kappa Attica	2515
MCL Ziekenhuis	2513
Nederland Omroepproductie Bedrijf NV	2332
Nedstaal BV	2215
Nerefco locatie Pernis	2219
Netherlands Car BV	2808
Overspecht B.V.	2701
Philips Components Roermond	2807
Philips Components Sittard	2884
Philips Research	2710
Philips Vastgoed Beheer en Diensten	2711
Plukon Poultry	2704
Polynorm Holland BV	2601
Refaja Ziekenhuis	2514
Roompot – Recreatie Beheer b.v.	2904
SCA Packaging De Hoop	2606
Schiphol	2323
Sensus	2706
Shell Nederland Raffinaderij BV / Chemie BV	2238
Solvay Pharmaceuticals Amsterdam	2319
Solvay Pharmaceuticals Weesp	2316
St. Antonius Ziekenhuis	2402
Technische Universiteit Eindhoven	2707
United Biscuits	2321
Universiteit Utrecht	2405
Vrije Universiteit Amsterdam	2325
Wavin Nederland	2501
White CP Nederland B.V. – Schmalbach-Lubeca	2608

36. De directeur DTe adviseert de Minister om op basis van artikel 15, tweede lid, onder b, van de Elektriciteitswet 1998 een ontheffing te verlenen aan onderstaande 8 aanvragers. De directeur DTe adviseert de Minister om aan deze ontheffingen de voorschriften conform model B toe te voegen.

AVEBE locatie Foxhol	2507
AVEBE locatie Gasselternijveen	2511
AVEBE locatie Ter Apelkanaal	2506
Berghuizer papierfabriek NV	2603
Dobbestroom vof	2509
Hunzestroom vof	2508
Kwekerij Mostert Nieuwerkerk B.V.	2234
Schoonmansmolen Centrale Eerbeek	2607

37. De directeur DTe adviseert de Minister om op basis van artikel 15, tweede lid, onder d, van de Elektriciteitswet 1998 een ontheffing te verlenen aan onderstaande 3 aanvragers. De directeur DTe adviseert de Minister om aan deze ontheffingen de voorschriften conform model D toe te voegen.

ENCI Maastricht	2809
Maasvlakte Olie Terminal	2226
Univest	2605

38. De directeur DTe adviseert de Minister geen ontheffing op basis van artikel 15 van de Elektriciteitswet 1998 te verlenen aan onderstaande 10 aanvragers omdat deze aanvragers geen net beheren in de zin van de Elektriciteitswet 1998.

Air Products locatie Botlek-Rotterdam	2217
Cargill BV Fruit Juice Division	2317
Cargill BV Malt Division	2801
De Vitrite Fabriek	2903
DSM Andeno Venlo	2802
DSM High Performance Fibers	2810
Koopmans meel BV	2504
Nerefco locatie Europoort	2218
NS Railinfrabeheer	2404
Servo Delden BV	2512

39. De voorschriften onderscheiden naar model a, b, c, en d zijn in deel 2 van dit advies opgenomen. Een samenvatting van de individuele beoordelingen per aanvraag is in deel 3 van dit advies opgenomen. Deze individuele beoordelingen zijn op verzoek van de Minister in een concept besluit weergegeven.